

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه ای رشته پزشکی

عنوان

بررسی مقایسه ای سواد سلامت در دانشجویان دانشکده

بهداشت و پرديس بين الملل دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در

سال ۱۳۹۸

نگارش:

سعید پورمقدم

استاد راهنما:

دکتر افروز مردی

استاد مشاور:

دکتر عاطفه شادمان

نگارش:

سعید پورمقدم

اسفند ۱۳۹۹

شماره پایان نامه:

پ/پ/۱-۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نسیم ساخته تا در سایه درخت پربار وجودشان بیاسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم، چرا که این دو وجود، پس از پروردگار، مایه هستی ام بوده اند دستم را گرفتند و راه رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و نشیب آموختند. آموزگارانی که برایم زندگی، بودن و انسان بودن را معنا کردند

حال این برگ سبزی است تحفه ی درویش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم، بر خود لازم می دانم که از استاد راهنمای محترم سرکار خانم دکتر افروز مردی و استاد مشاور گرانقدر رکار خانم دکتر عاطفه شادمان به خاطر راهنمایی های ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۶	۱-۱-مقدمه و بیان مسئله
۳	۲-۱-تعریف واژه ها
۷	۱-۳-اهداف
۷	۱-۳-۱-هدف کلی مطالعه
۷	۱-۳-۲-اهداف اختصاصی
۷	۳-۳-۱-اهداف کاربردی
۸	۳-۳-۱-۴-سوالیات پژوهش
۱۰	فصل دوم
۱۰	بررسی متون
۱۱	۲-۱-مبانی نظری
۱۱	۲-۱-۱-۱-سواد
۱۱	۲-۱-۱-۲-سواد سلامت (Health Literacy)
۱۱	۲-۱-۱-۳-اهمیت سواد سلامت
۱۲	۲-۱-۱-۴-انواع ابعاد سلامت:
۱۲	۲-۱-۴-۱-بعد خواندن:
۱۲	۲-۱-۴-۲-بعد دسترسی:
۱۳	۲-۱-۴-۳-بعد فهم و درک:
۱۳	۲-۱-۴-۴-بعد ارزیابی درستی:
۱۳	۲-۱-۴-۵-بعد تصمیم گیری و رفتار:
۱۵	۲-۱-۵-سیاست گذاری سلامت
۱۶	۲-۱-۶-سواد سلامت برای اولین بار

۱۶-۱-۲- ابزار های سنجش سواد سلامت	۱۶
۱۶-۱-۷-۱- ابزار تخمین سریع سواد بزرگسالان در زمینه پزشکی	۱۶
۱۶-۱-۷-۲- ابزار سنجش عملکردی سواد سلامت بزرگسالان	۱۸
۱۶-۱-۷-۳- نسخه کوتاه شده TOFHLA تحت عنوان ابزار آزمون کوتاه سواد عملکردی (TOFHLA-S)	۱۸
۱۶-۱-۷-۴- ابزار جدید ترین علامت حیاتی (NVS) The Newest Vital Sign:	۲۰
۲-۲- بررسی متون	۲۲
فصل سوم	۲۷
مواد و روش کار	۲۷
۳-۱- نوع مطالعه و محیط پژوهش	۲۸
۳-۲- جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری	۲۸
۳-۳- روش گردآوری اطلاعات	۳۰
۳-۴- معیارهای ورود به مطالعه	۳۱
۳-۵- معیارهای خروج از مطالعه	۳۱
۳-۶- ملاحظات اخلاقی	۳۱
۳-۷- محاسبات آماری	۳۲
۸-۳- جدول متغیرها	۳۳
فصل چهارم	۳۴
۴-۱- اطلاعات دموگرافیک دانشجویان	۳۵
۴-۲- نمرات سواد سلامت و رشته ی تحصیلی	۴۰
۴-۳- سطح سواد سلامت و گروه سنی	۴۱
۴-۴- سطح سواد سلامت و شغل	۴۲
۴-۵- سطح سواد سلامت و سال تحصیلی دانشجو	۴۳
۴-۶- سطح سواد سلامت و ارتباط آن با جنسیت دانشجو	۴۵
۴-۷- سطح سواد سلامت و تاهل دانشجو	۴۶

۴-۹	سطح سواد سلامت و درآمد ماهانه	۴۷
۴-۱۰	ابعاد سواد سلامت دانشجویان دانشکده ی پردیس و بهداشت	۴۹
	فصل پنجم	۴۸
	بحث و نتیجه گیری	۴۸
۱-۵	بحث و نتیجه گیری	۶۵
۲-۵	محدودیت ها	۶۵
۳-۵	جمع بندی و نتیجه گیری	۶۵
۴-۵	پیشنهادات	۶۵
	منابع	۶۶

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۰	جدول ۳-۱: طیف امتیازات خام و رتبه بندی مخاطبان.....
۳۰	جدول ۳-۲: رتبه بندی سطح سواد سلامت مخاطبان.....
۳۳	جدول ۳-۳: متغیرها.....
۴۰	جدول ۴-۱: ارتباط سواد سلامت و رشته ی تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۰	جدول ۴-۲: ارتباط سواد سلامت و رشته ی تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۱	جدول ۴-۳: ارتباط سواد سلامت و گروه سنی تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۱	جدول ۴-۴: ارتباط سواد سلامت و گروه سنی تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۲	جدول ۴-۵: ارتباط سواد سلامت و شاغل بودن در بین دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۲	جدول ۴-۶: ارتباط سواد سلامت و شاغل بودن در بین دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۳	جدول ۴-۷: ارتباط سواد سلامت و سال تحصیلی دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۴	جدول ۴-۸: ارتباط سواد سلامت و سال تحصیلی دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۵	جدول ۴-۹: ارتباط سواد سلامت و جنسیت دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۵	جدول ۴-۱۰: ارتباط سواد سلامت و جنسیت دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۶	جدول ۴-۱۱: ارتباط سواد سلامت و تاهل دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۶	جدول ۴-۱۲: ارتباط سواد سلامت و تاهل دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۷	جدول ۴-۱۳: ارتباط سواد سلامت و درآمد ماهانه دانشجویان دانشکده ی پردیس.....
۴۷	جدول ۴-۱۴: ارتباط سواد سلامت و درآمد ماهانه دانشجویان دانشکده ی بهداشت.....
۴۸	جدول ۴-۱۵: مقایسه ی نمرات سواد سلامت دانشجویان پردیس و بهداشت.....

فهرست نمودار ها

صفحه	عنوان
۳۶.....	نمودار ۴-۱: شاغل بودن دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت
۳۶.....	نمودار ۴-۲: جنسیت دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت
۳۷.....	نمودار ۴-۳: تاهل دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت
۳۷.....	نمودار ۴-۴: درآمد ماهانه ی دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت
۳۸.....	نمودار ۴-۵: گروه سنی دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت
۳۸.....	نمودار ۴-۶: رشته ی تحصیلی دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت
۳۹.....	نمودار ۴-۷: سال تحصیلی دانشجویان دانشکده های پردیس و بهداشت

فهرست علایم اختصاری

HELIA; Health Literacy for Iranian Adults

NVS; Newest Vital Sign

REALM; Rapid Estimate of Adult Literacy in Medicine

S-TOFHLA; Shorted- Rapid Estimate of Adult Literacy in Medicine

TOFHLA; The Test of Functional Health Literacy in Adults

بررسی مقایسه ای سواد سلامت در دانشجویان دانشکده بهداشت و پرديس بين الملل دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۸

چکیده

زمینه: سازمان جهانی بهداشت سواد سلامت را مهارت های شناختی، اجتماعی و توانایی افراد برای دست یابی به درک و استفاده از اطلاعات موجود در راه ترویج و حفظ سلامتی خوب تعریف می کند. انتخاب دانشجویان به عنوان جامعه مورد مطالعه نیز به دو علت صورت گرفت: اول سن و آموزش پذیری آنها و دوم اینکه این افراد الگوی مناسبی برای شیوه زندگی سالم و بهداشتی در جامعه هستند به خصوص دانشجویان رشته های علوم پزشکی که به عنوان الگو و مروج سلامت عمومی محسوب می شوند. هدف از این مطالعه،

هدف: بررسی مقایسه ای سواد سلامت در دانشجویان دانشکده بهداشت و پرديس بين الملل دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۸ می باشد

مواد و روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی مقطعی- همسنگی است. تعداد ۱۴۰ نفر از دانشجویان پرديس و تعداد ۱۴۰ نفر از دانشجویان دانشکده بهداشت جمعاً به تعداد ۲۸۰ نفر مورد بررسی قرار گرفتند. روش نمونه گیری به صورت تصادفی طبقه ای انجام شده است. برای جمع آوری اطلاعات از ابزار بومی، سنجش سواد سلامت بزرگسالان جمعیت شهری ایران ۶۵ تا ۱۸ سال استفاده شد. اطلاعات جمع آوری شده از طریق نرم افزار SPSS 21 و با به کارگیری آزمون های کای دو و فیشر در مقایسه میانگین نمرات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: ۲۸۰ دانشجوی شاغل در دو دانشکده ی پرديس بين الملل و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل مورد بررسی قرار گرفتند. از بین ۱۴۰ دانشجوی دانشکده ی پرديس ۵۳ نفر (۳۷.۸۵٪) در رشته ی پزشکی، ۴۳ نفر (۳۰.۷۲٪) در رشته ی دندانپزشکی و ۴۴ نفر (۳۱.۴۲٪) در رشته ی داروسازی اشتغال داشتند. دانشجویان دانشکده ی بهداشت شامل ۱۴۰ نفر بودند که ۳۵ نفر (۲۵٪) در رشته ی بهداشت محیط، ۳۷ نفر (۲۶.۴۳٪) در رشته ی بهداشت حرفه ای و ۶۸ نفر (۴۸.۵۷٪) بهداشت عمومی اشتغال به تحصیل داشتند. دانشجویان دانشکده ی پرديس زیر ۲۲ سال ۳۸ نفر (۲۷.۱٪) در دانشکده ی بهداشت ۹۳ نفر (۶۶٪) سن زیر ۲۱ سال داشتند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که دانشجویان این دو دانشکده تفاوت معنی داری در سطح سواد سلامت داشتند. به طوریکه سطح سواد سلامت دانشجویان دانشکده ی پرديس به مراتب بالاتر بود. در ضمن بین افزایش سطح سال تحصیلی دانشجویان و میزان سطح سواد سلامت ارتباط مستقیم و معنی داری در بین دانشجویان دانشکده ی پرديس وجود داشت به طوریکه با افزایش سنوات تحصیلی در رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی سطح سواد سلامت دانشجویان افزایش معناداری داشت.

کلمات کلیدی: سواد سلامت، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی